I

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

MÄÄRUSED

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 414/2007,

13. märts 2007,

mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/44/EÜ (ühtlustatud jõeteabeteenuste kohta ühenduse siseveeteedel) artiklis 5 osutatud tehnilisi suuniseid jõeteabeteenuste kavandamiseks, rakendamiseks ja tegelikuks kasutamiseks

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiivi 2005/44/EÜ ühtlustatud jõeteabeteenuste kohta ühenduse siseveeteedel, [1] eriti selle artiklit 5,

ning arvestades järgmist:

(1) Direktiivi 2005/44/EÜ artikli 1 kohaselt arendatakse ja rakendatakse ühtlustatud, koostalitlusvõimelisi ja avatud jõeteabeteenuseid.

(2) Direktiivi 2005/44/EÜ artikli 5 kohaselt määratletakse tehnilised suunised jõeteabeteenuste kavandamiseks, rakendamiseks ja tegelikuks kasutamiseks, edaspidi "jõeteabeteenuste suunised".

(3) Jõeteabeteenuste suunised põhinevad kõnealuse direktiivi II lisas sätestatud tehnilistel põhimõtetel.

(4) Direktiivi 2005/44/EÜ artikli 1 lõike 2 kohaselt võetakse jõeteabeteenuste suunistes igati arvesse asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide, nt PIANC, CCNR ja UNECE, tehtud tööd. Tagatakse ühilduvus muude transpordiliikide liikluskorraldusteenustega, eriti merelaevade liikluskorralduse ja teabeteenustega.

(5) Käesolevates jõeteabeteenuste suunistes esitatud mõisteid ja määratlusi kasutatakse edasises standardimistöös ja rakenduste väljatöötamisel, et tagada vastastikune mõistmine jõeteabeteenuste kavandamisel, rakendamisel ja tegelikul kasutamisel.

(6) Käesolevates suunistes esitatud jõeteabeteenuste ülesehitust rakendatakse teenuste, süsteemide ja rakenduste arendamisel.

(7) Jõeteabeteenuseid kavandades järgitakse käesolevates jõeteabeteenuste suunistes kirjeldatud süstemaatilist menetlust.

(8) Käesolevas määruses käsitletavad suunised vastavad praegusele tehnika arengutasemele. Direktiivi 2005/44/EÜ rakendamisel saadud kogemused ja tehnika edasine areng võivad teha vajalikuks suuniste muutmise direktiivi 2005/44/EÜ artikli 5 lõike 2 kohaselt.

(9) Jõeteabeteenuste suuniste eelnõu on vaadanud läbi direktiivi 2005/44/EÜ artikli 11 kohaselt moodustatud komitee.

(10) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas direktiivi 2005/44/EÜ artiklis 11 osutatud komitee arvamusega,

[1] ELT L 255, 30.9.2005, lk 152.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesolevas määruses määratletakse suunised jõeteabeteenuste kavandamiseks, rakendamiseks ja tegelikuks kasutamiseks. Suunised on sätestatud käesoleva määruse lisas.

Artikkel 2

Määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 13. märts 2007

Komisjoni nimel

asepresident

Jacques BARROT

LISA

Jõeteabeteenuste suunised

SISUKORD

1.	Sissejuhatus	6
2.	Mõisted	7
2.1.	Jõeteabeteenused	7
2.2.	Jõeteabeteenuste süsteem	7
2.3.	Jõeteabeteenuste piirkond	8
2.4.	Jõeteabeteenuste keskus	8
2.5.	Sisevee laevaliiklusteenused	8
2.6.	Laevaliiklusteenused	8
2.7.	Laevaliiklusteenuste keskus	9
2.8.	Pädev asutus	9
2.9.	Jõeteabeteenuste amet	9
2.10.	Jõeteabeteenuste kasutajad	9
2.11.	Jõeteabeteenuste teabetasandid	9
2.12.	Laeva liikumistee kindlakstegemine ja jälgimine	9
3.	Teenust kasutavad laevad	10
4.	Jõeteabeteenuste ülesehitus	10
4.1.	Üldsätted	10
4.2.	Jõeteabeteenuste sidusrühmad	11
4.2.1.	Poliitika väljatöötajad	11
4.2.2.	Piirkondlikud haldajad	11
4.2.3.	Süsteemi insenerid	11
4.2.4.	Teenuseosutajad	12
4.2.5.	Jõeteabeteenuste kasutajad	12
4.3.	Jõeteabeteenuste eesmärgid	12
4.4.	Jõeteabeteenuste ülesanded	12
4.5.	Jõeteabeteenused	15
4.6.	Jõeteabeteenuste funktsioonid ja teabevajadused	16
4.7.	Jõeteabeteenuste rakendused	20
4.8.	Jõeteabeteenuste süsteemid	20
5.	Üksikteenuste soovitused	21
5.1.	Faarvaatriteabeteenus	21

5.1.1.	Üldsätted	21
5.1.2.	Raadiotelefonsideteenus siseveeteedel	21
5.1.3.	Internetiteenus	22
5.1.4.	Elektrooniliste navigatsioonikaartide teenus (Sisevee-ECDIS)	23
5.2.	Liiklusteabeteenused	23
5.2.1.	Üldosa	23
5.2.2.	Taktikaline liiklusteave	23
5.2.3.	Strateegiline liiklusteave	24
5.3.	Liikluskorraldus	25
5.3.1.	Kohalik liikluskorraldus (laevaliiklusteenused)	25
5.3.2.	Navigatsioonitugi	26
5.3.3.	Lüüside ja sildade töö juhtimine	26
5.4.	Õnnetusabi	26
5.5.	Transpordilogistika alane ja veokorraldusteave	27
5.6.	Õiguskaitseteave	28
6.	Jõeteabeteenuste kavandamine	28
6.1.	Üldsätted	28
6.2.	Kohustused	28
6.3.	Vastutus	29
6.4.	Kavandamine	29
6.5.	Koolitus	30
7.	Jõeteabeteenuste järkjärguline arendamine	30
8.	Jõeteabeteenuste standardimismenetlused	32
	Liide: andmete töötlustsükli näide peatüki 4.4 juurde	34

LÜHENDID

ADNR	Accord Européen relative au transport international des marchandises dangereuses par voie de navigation intérieur du Rhin (Euroopa kokkulepe ohtlike ainete rahvusvahelise veo kohta Reinil)
AIS	Automatic identification system – transponder (automaatne identifitseerimissüsteem – automaatsaatja-vastuvõtja)
ARGO	Advanced River Navigation (arenenud jõenavigatsioonisüsteem)
AVV	Adviesdienst Verkeer en Vervoer (Transpordiuuringute Keskus; Madalmaad)
BICS	Binnenvaart informatie en communicatie systeem (praamide teabe- ja sidesüsteem – elektroonilise andmevahetuse süsteem)
CAS	Calamity abatement support (õnnetusabi)
CCNR	Central Commission for the Navigation on the Rhine (Reini Navigatsiooni Keskkomisjon)
CCTV	Closed circuit television (valvekaamerad)
CEVNI	Code Europeen de Voies de la Navigation Intérieure (ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni läbi vaadatud Euroopa siseveeteede koodeks)
COMPRIS	Consortium Operational Management Platform River Information Services (ühendatud alus jõeteabeteenuste operatiivseks juhtimiseks – ELi uurimis- ja arendusprojekt, 2003–2005)
D4D	Data Warehouse for the river Danube (Doonau andmehoidla)
DGPS	Differential global positioning system (diferentsiaalne globaalne positsioneerimissüsteem)
ECDIS	Electronic chart and display information system (elektrooniliste kaartide kuvamis- ja teabesüsteem)
ECE	Economic Commission for Europe of the United Nations (Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjon)
EDI	Electronic data interchange (elektrooniline andmevahetus)
EDIFACT	Electronic data interchange for administration, commerce and transport (elektrooniline andmevahetus halduse, kaubanduse ja transpordi jaoks; ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni standard)

ENC	Electronic navigational chart (elektrooniline navigatsioonikaart)
ETA	Estimated time of arrival (eeldatav saabumisaeg)
ETD	Estimated time of departure (eeldatav väljasõiduaeg)
ETSI	European Telecommunications Standards Institute (Euroopa Telekommunikatsioonistandardite Instituut)
FI	Fairway information (faarvaatriteave)
FIS	Fairway information service (faarvaatriteabeteenus)
GLONASS	Global orbiting navigation satellite system ((Venemaa) globaalne satelliitnavigatsiooni süsteem)
GNSS	Global navigation satellite system (globaalne navigatsioonisatelliitide süsteem)
GSM	Global system for mobile communication (globaalne digitaalne mobiilsidesüsteem)
HF	High frequency (kõrgsagedus)
HS-kood	Harmonised commodity description and coding system of WCO (Maailma Tolliorganisatsiooni kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteem)
IALA	International Organisation of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities (Rahvusvaheline Meremärkide ja Tuletornide Administratsioonide Liit)
IEC	International Electrotechnical Commission (Rahvusvaheline Elektrotehnikakomisjon)
IHO	International Hydrographic Organisation (Rahvusvaheline Hüdrograafiaorganisatsioon)
IMDG-koodeks	International maritime dangerous goods code (rahvusvaheline ohtlike kaupade mereveo eeskiri)
IMO	International Maritime Organisation (Rahvusvaheline Mereorganisatsioon)
INDRIS	Inland Navigation Demonstrator of River Information Services (siseveeteede jõeteabeteenuste demonstraator – ELi uurimis- ja arendusprojekt, 1998–2000)
ISO	International Standardisation Organisation (Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon)
IT	Information technology (infotehnoloogia)
ITU	International Telecommunication Union (Rahvusvaheline Telekommunikatsiooni Liit)
LAN	Local area network (kohtvõrk)
LBM	Lock and bridge management (lüüside ja sildade töö juhtimine)
OFS	Official ship number (laeva ametlik registrinumber)
PIANC	International Navigation Association (Rahvusvaheline Navigatsiooniliit)
PTM	Port and terminal management (sadamate ja terminalide töö juhtimine)
RIS	River Information Services (jõeteabeteenused)
RTA	Required time of arrival (nõutav saabumisaeg)
SAR	Search and rescue (otsing ja pääste)
SIGNI	Signs and signals on inland waterways (ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni läbi vaadatud märgid ja signaalid siseveeteedel)
SMS	Short message service (lühisõnumiteenus)
SOLAS	International Convention on Safety of Life at Sea (rahvusvaheline konventsioon inimelude ohutusest merel)
SOTDMA	AIS Self organising time division multiple access AIS (Isekorralduva ajajaotusliku ühispöörduse AIS)
STI	Strategic traffic information (strateegiline liiklusteave – kujutis)
TCP/IP	Transmission control protocol/Internet protocol (edastusohjeprotokoll/Interneti protokoll)
TI	Traffic information (liiklusteave)
TTI	Tactical traffic information (taktikaline liiklusteave – kujutis)
UMTS	Universal mobile telecommunication system (universaalne mobiilsidesüsteem)
UTC	Universal time co-ordinated (koordineeritud maailmaaeg)
VDL	VHF data link (ülikõrgsagedusega andmeside)
VHF	Very high frequency (ülikõrgsagedus)
VTC	Vessel traffic centre (laevaliikluskeskus)
VTMIS	Vessel traffic management and information services (laevade liikluskorraldus ja teabeteenused – merelaevandus)
VTS	Vessel traffic services (laevaliiklusteenused)
WAP	Wireless application protocol (juhtmeta rakenduste protokoll)
WCO	World Customs Organisation (Maailma Tolliorganisatsioon)
WI-FI	Wireless fidelity (traadita internet)
ZKR/CCNR	Zentralkommission für die Rheinschifffahrt (Reini Navigatsiooni Keskkomisjon)

JOONISED

Joonis 2.3	Jõeteabeteenuste piirkonna ja laevaliiklusteenuste piirkonna suhe
Joonis 4.1	Jõeteabeteenuste arendamine ja ümberkujundamine
Joonis 4.4a	Tegevusvaldkonnad, tegevusalad ja haldusülesanded siseveelaevanduses
Joonis 4.4c	Andmete töötlustsükli koostisosad
Joonis 4.4d	Andmete töötlustsükkel

TABELID

Tabel 4.4b	Jõeteabeteenuste kujunemine
Tabel 4.5	Jõeteabeteenused
Tabel 4.6	Jõeteabeteenuste funktsionaalne liigendus
Tabel 4.8	Teenuste ja süsteemide suhe
Tabel 5.2.3	Laevadest teatamiseks vajalik andmekogum
Tabel 6.4	Jõeteabeteenuste kavandamine
Tabel 7	Jõeteabeteenuste eri osade võimalik järkjärguline arendamine

1. SISSEJUHATUS

1) Jõeteabeteenuste suunistes kirjeldatakse põhimõtteid ja üldnõudeid jõeteabeteenuste ja nendega seotud süsteemide kavandamiseks, rakendamiseks ja tegelikuks kasutamiseks.

2) Neid kohaldatakse samaväärselt nii kaubalaevade, reisilaevade kui lõbusõidulaevade liikluse suhtes.

3) Neid tuleks kasutada koos rahvusvaheliste eeskirjade, soovituste ja suunistega, nagu:

a) laevaliiklusteenuste suunised ja tingimused siseveeteedel (sisevee laevaliiklusteenuste suunised), (ülemaailmsed), IALA soovitus V-120, juuni, 2001, 2001;

b) piirkondlik kokkulepe raadiotelefonsideteenuste kohta siseveeteedel, Basel, 2000;

c) jõeteabeteenuste direktiivis ([1]) määratletud sisevee-ECDISi tehnilised kirjeldused;

d) jõeteabeteenuste direktiivis määratletud laeva liikumistee kindlakstegemise ja jälgimise süsteemide tehnilised kirjeldused, nagu näiteks sisevee automaatne identifitseerimissüsteem;

e) jõeteabeteenuste direktiivis määratletud elektroonilise laevadest teatamise tehnilised kirjeldused siseveelaevanduses;

f) jõeteabeteenuste direktiivis määratletud kipritele edastatavate teadete tehnilised kirjeldused siseveelaevanduses;

g) Maailma Tolliorganisatsiooni kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteem (ülemaailmne);

h) ÜRO koodide loetelu kaubanduse ja transporditoimingutega seotud kohtadele UN/LOCODE (ülemaailmne);

i) ÜRO EDIFACTi standard (ülemaailmne);

j) ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni siseveelaevanduses kasutatava raadioside standarditud sõnastik (Euroopa), 1997.

4) Mitmed jõeteabeteenuste kontseptsioonid ja standardimisalased ettepanekud töötati välja Euroopa Liidu uurimis- ja arendusprojekti raames INDRIS ([2]). Need on:

a) jõeteabeteenuste suunised ja soovitused, 1999 (mida PIANC kasutas lähtealusena jõeteabeteenuste suuniste koostamisel);

b) jõeteabeteenuste kontseptsiooni funktsionaalne määratlus; 1998;

c) andmeside standardimine (AIS, GNSS, Internet), 1999;

d) taktikalise andmeside, teabevahetuse ja sõnumite standardid (sisevee-AIS), 1998;

e) andmete standardimine, 1998:

— koodide standardid (riik, asukoht, terminal, laeva tüüp, last)

— jõeteabeteenuste stsenaariumid (funktsioonid)

— andmevahetusstandardid (EDIFACT, S-57 ajakohastamismehhanism);

f) laevadest teatamise andmebaasid, 1999.

5) Saksa ARGO ([3]) projekti raames arendati koostöös INDRISiga välja sisevee-ECDISi kontseptsioon.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiiv ühtlustatud jõeteabeteenuste kohta ühenduse siseveeteedel (ELT L 255, 30.9.2005, lk 152).

([2]) CD tulemustega on kättesaadav Transpordiuuringute Keskuses, Rijkswaterstaat, P.O.Box 1031, NL-3000 BA Rotterdam, The Netherlands.

([3]) ARGO testimise lõpparuande, 15. veebruar 2003, koos põhjaliku teabega selle kohta, saab alla laadida veebilehe www.elwis.de rubriigist "RIS-Telematikprojekte (ARGO)".

6) Jõeteabeteenuste ülesehituse kontseptsiooni arendas välja temaatiline koostöövõrk WATERMAN, ([4]) laevade liikluskorralduse ja teabeteenuste (merelaevandus) ning jõeteabeteenuste alase meetmena ELi teadusuuringute ja tehnoloogilise arendustegevuse 5. raamprogrammi raames. Neid saavutusi kasutades täiustati 2003. aastal ELi uurimis- ja arendusprojekti COMPRIS ([5]) raames põhjalikult ja üksikasjalikult jõeteabeteenuste raamistikku.

7) Kui käesolevas dokumendis viidatakse sisevee-ECDISile (ja elektroonilistele navigatsioonikaartidele), sisevee-AISile (või laeva liikumistee kindlakstegemise ja jälgimise süsteemidele üldiselt), elektroonilisele laevadest teatamisele ja kipritele ettenähtud teadetele, peetakse silmas tehnilisi kirjeldusi, nagu on määratletud jõeteabeteenuste direktiivis.

2. MÕISTED

Seoses jõeliikluse teabeteenustega kasutatakse käesolevates jõeteabeteenuste suunistes järgmisi mõisteid (vt ka peatükkides 4 ja 5 esitatud erimääratlusi).

2.1. **Jõeteabeteenused**

Jõeteabeteenused – ühtlustatud teabeteenused, mis toetavad liiklus- ja veokorraldust siseveeteedel, sealhulgas ühitatavus teiste transpordiliikidega, kui see on tehniliselt teostatav. Jõeteabeteenuste eesmärk on kaasa aidata ohututele ja tõhusatele veotoimingutele ja siseveeteede täiel määral kasutamisele. Jõeteabeteenused toimivad juba mitmel viisil.

Selgitavad märkused.

1) Jõeteabeteenused hõlmavad kokkupuutepunkte muude mere-, maantee- ja raudteetranspordi liikidega.

2) *Jõed* hõlmavad jõeteabeteenuste kontekstis kõiki siseveeteid ja sadamaid, nagu on määratletud jõeteabeteenuste direktiivi artikli 2 lõikes 1.

3) Jõeteabeteenused on ka üldnimetus kõigi asjaomaste teabeteenuste kohta, millega toetatakse kooskõlastatult siseveelaevandust.

4) Jõeteabeteenuste abil kogutakse, töödeldakse, hinnatakse ja levitatakse faarvaatri-, liiklus- ja transporditeavet.

5) Jõeteabeteenused ei ole seotud sisemise kaubandustegevusega ühe või mitme asjaomase äriühingu vahel, kuid neil võib olla kokkupuutepunkte kaubandustegevusega.

2.2. **Jõeteabeteenuste süsteem**

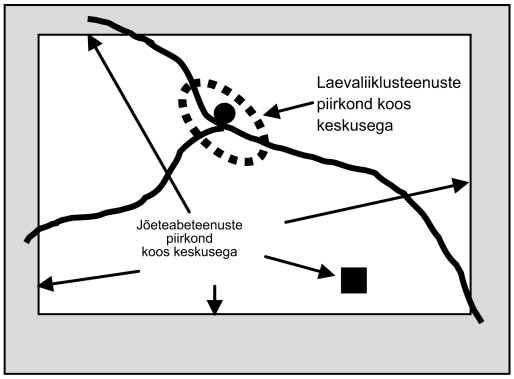
Jõeteabeteenuste jaoks ette nähtud kaasaegsed jõeteabesüsteemid koosnevad ühest või mitmest ühtlustatud IT süsteemist. IT süsteem (infotehnoloogiasüsteem) on infotöötluse eesmärgil loodud inimressursside, riistvara, tarkvara, sidevahendite ja eeskirjade kogum.

([4]) Teavet selle kohta on võimalik saada Transpordiuuringute Keskusest, Rijkswaterstaat, P.O.Box 1031, NL-3000 BA Rotterdam, The Netherlands.

([5]) Tulemused on kättesaadavad Transpordiuuringute Keskusest, Rijkswaterstaat, P.O.Box 1031, NL-3000 BA Rotterdam, The Netherlands ja aadressil www.euro-compris.org.

2.3. **Jõeteabeteenuste piirkond**

Jõeteabeteenuste piirkond on formaalselt kirjeldatud piirkond, kus osutatakse jõeteabeteenuseid. Jõeteabeteenuste piirkond võib hõlmata veeteid jõe geograafilises vesikonnas, ulatudes ühe või mitme riigi territooriumile (nt juhul, kui veetee on piiriks kahe riigi vahel) (joonis 2.3).

Joonis 2.3

Jõeteabeteenuste piirkonna ja laevaliiklusteenuste piirkonna suhe.

2.4. **Jõeteabeteenuste keskus**

Jõeteabeteenuste keskus – koht, kus teenuseosutajad teenuste osutamist korraldavad. Jõeteabeteenus võib toimida ka ilma keskuseta (nt Internetiteenus, poide haldusteenus). Üht või enamat jõeteabeteenuste keskust on vaja siis, kui kavandatakse mõlemasuunalist laeva ja kaldajaama vahelist suhtlust (nt VHF-raadioteenistus). Kui jõeteabeteenuste piirkonnas asub laevaliiklusteenuste keskus või lüüs, on neid võimalik jõeteabeteenuste keskustena kasutada.

2.5. **Sisevee laevaliiklusteenused**

Sisevee laevaliiklusteenused – pädeva ametiasutuse ellu rakendatud teenuseliik, mille eesmärk on suurendada laevaliikluse ohutust ja kaitsta keskkonda. Selle teenuse puhul peaks olema võimalik koostoime liiklusega ning reageerimine laevaliiklusteenuse piirkonnas tekkivatele liiklusolukordadele.

Laevaliiklusteenuste juurde peaks kuuluma vähemalt teabeteenistus, aga ka muud liiki teenistused, nagu navigatsiooniabiteenistus või liikluskorraldusteenistus, mis vastavad järgmistele määratlustele:

— *teabeteenistus* – teenistus, mille ülesandeks on tagada olulise teabe õigeaegne kättesaadavus navigatsiooniotsuste tegemiseks pardal,

— *navigatsiooniabiteenistus* – teenistus, mis aitab kaasa navigatsiooniotsuste tegemisele laeva pardal ja jälgib nende mõju. Navigatsiooniabi on eriti oluline halva nähtavuse korral, rasketes ilmaoludes ja radarit, rooliseadet või jõuseadmeid mõjutavate rikete või vigade puhul. Kasutades selliseid tehnoloogiaid nagu GNSS/Galileo, antakse navigatsiooniabi nõuetekohases vormis asukohateabena kas liikleja palvel või erijuhtudel siis, kui laevaliiklusteenuste korraldaja seda vajalikuks peab,

— *liikluskorraldusteenistus* – teenistus, mis peab laevade liiklemist korraldades ära hoidma ohtlike liiklusolukordade tekkimise ja tagama laevaliiklusteenuste piirkonnas ohutu ja tõhusa laevaliikluse (peatükid 4.5 ja 5.3.1).

Kohtades, kus sisevee laevaliiklusteenused on olemas, moodustavad need jõeteabeteenuste osa (joonis 2.3). Jõeteabeteenuste siseselt kuuluvad sisevee laevaliiklusteenused liikluskorraldusteenuste rühma, rõhuasetusega teabeteenustel ja liikluse korraldamisel (peatükid 4.5 ja 5.3.1).

2.6. **Laevaliiklusteenused**

Laevaliiklusteenuste piirkond – laevaliiklusteenistuse täpselt piiritletud, ametlikult kinnitatud teeninduspiirkond. See piirkond võib olla jagatud alapiirkondadeks või sektoriteks.

2.7. **Laevaliiklusteenuste keskus**

Laevaliiklusteenuste keskus – keskus, kus korraldatakse laevaliiklusteenuseid. Igal laevaliiklusteenuste alapiirkonnal võib olla oma allkeskus.

2.8. **Pädev asutus**

Pädev asutus – vastavalt jõeteabeteenuste direktiivi artiklile 8 on see asutus, mille valitsus on osaliselt või täielikult määranud vastutama ohutuse eest, sealhulgas laevaliikluse keskkonnasõbralikkuse ja tõhususe eest. Pädeva asutuse kohustuste hulka kuuluvad tavaliselt jõeteabeteenuste kavandamine, nende rahastamise korraldamine ja nende kasutuselevõtmine.

2.9. **Jõeteabeteenuste amet**

Jõeteabeteenuste ameti ülesandeks on jõeteabeteenuste korraldamine, käigushoidmine ja kooskõlastamine, suhtlemine teenust kasutavate laevadega ja teenuse turvaline ja tõhus osutamine.

2.10. **Jõeteabeteenuste kasutajad**

Jõeteabeteenuste kasutajad kuuluvad mitmesse erinevasse rühma: kiprid, jõeteabeteenuste osutajad, lüüside ja sildade käitajad, veeteeasutused, terminaliettevõtjad, hädaabiteenuste osutajad õnnetuskeskustes, laevastikujuhid, lastivedajad, kaubasaatjad, kaubasaajad, kaubaveomaaklerid ja ekspediitorid.

2.11. **Jõeteabeteenuste teabetasandid**

Jõeteabeteenused töötavad erinevatel teabetasanditel. Faarvaatriteave sisaldab ainult veeteeandmeid. Liiklusteabe käsutuses on info jõeteabeteenuste piirkonnas olevate laevade kohta. Liiklusteabe saab jagada taktikaliseks liiklusteabeks ja strateegiliseks liiklusteabeks. Liiklusteavet antakse liikluspiltide abil.

Teabetasandeid on kolm.

1) *Faarvaatriteave* (FI) – sisaldab geograafilist, hüdroloogilist ja haldusteavet veetee (faarvaatri) kohta jõeteabeteenuste piirkonnas, mida jõeteabeteenuste kasutajad reisi kavandamiseks, läbiviimiseks ja jälgimiseks vajavad. Faarvaatriteave on ühesuunaline teave – kaldalt laevale või kaldalt büroosse (kasutaja büroosse).

2) *Taktikaline liiklusteave* (TTI) – teave, mis mõjutab kipri või laevaliiklusteenuste korraldaja vahetuid laevajuhtimisotsuseid tegelikus liiklusolukorras ja geograafilises lähiümbruses. Taktikaline liikluspilt sisaldab asukohateavet ja spetsiifilist laevateavet kõikide objektide kohta, mis on avastatud radari abil ja elektroonilisel navigatsioonikaardil kujutatud ning võimaluse korral täiendatud niisuguse välise liiklusteabega, nagu edastab sisevee-AIS. Taktikalist liiklusteavet võib edastada laeva pardal või kaldajaamas, nt laevaliiklusteenuste keskuses.

3) *Strateegiline liiklusteave* (STI) – teave, mis mõjutab jõeteabeteenuste kasutajate keskmise ja pika tähtajaga otsuseid. Strateegiline liikluspilt aitab kaasa otsuste tegemisele ohutu ja tõhusa teekonna kavandamiseks. Strateegiline liikluspilt koostatakse jõeteabeteenuste keskuses ja edastatakse nõudmisel kasutajatele. Strateegiline liikluspilt sisaldab kõiki asjakohaseid jõeteabeteenuste piirkonnas olevaid laevu, nende omadusi, laste ja asukohti, mis on andmebaasi salvestatud ja esitatud tabelis või elektroonilisel kaardil. Strateegilist liiklusteavet võib anda jõeteabeteenuste/laevaliiklusteenuste keskus või büroo.

2.12. **Laevade liikumistee kindlakstegemine ja jälgimine**

Laeva liikumistee kindlakstegemine – laeva staatust käsitleva teabega kursis olemine; see hõlmab teavet laeva hetkeasukoha ja parameetrite kohta ning vajaduse korral lisaks teavet lasti ja kaubasaadetiste kohta.

Laevade jälgimine – teabe saamine laeva asukoha kohta ja vajaduse korral lasti, kaubasaadetiste ja seadmete kohta.

Osaliselt saab seda teenust osutada näiteks sisevee-AISi abil. Muudes osades on võimalik kasutada elektroonilist laevadest teatamise süsteemi.

3. TEENUST KASUTAVAD LAEVAD

1) Jõeteabeteenuste piirkonnas navigeerivad laevad peavad kohustuslikke teenuseid kasutama ning võimalikult ulatuslikult soovitatakse kasutada ka jõeteabeteenustelt saadud teavet ja vastavaid teenuseid.

2) Laeva tegelikku navigeerimist ja manööverdamist käsitlevate otsuste eest vastutab kipper. Ükski jõeteabeteenustelt saadud teave ei saa asendada kipri otsust.

3) Sõltuvalt kättesaadava teabe tasemest ja pädeva asutuse nõuetest soovitatakse laevad, välja arvatud lõbusõidulaevad, varustada järk-järgult (vt peatükk 4.8):

a) raadioseadmega sisevee navigatsiooniraadio samaaegseks vastuvõtmiseks kahel VHF kanalil (nii laevade vahel kui ka laeva ja kaldajaama vahel);

b) radariga liiklussituatsiooni esitamiseks laeva lähiümbruses;

c) personaalarvutiga, millel on mobiilsidevahendid (GSM) elektronposti vastuvõtmiseks ja Internetti pääsuks ning elektrooniliste aruannete esitamiseks;

d) elektrooniliste navigatsioonikaartidega (ENC) varustatud sisevee-ECDIS seadmega

— teaberežiimis,

— navigatsioonirežiimis (radarikihiga);

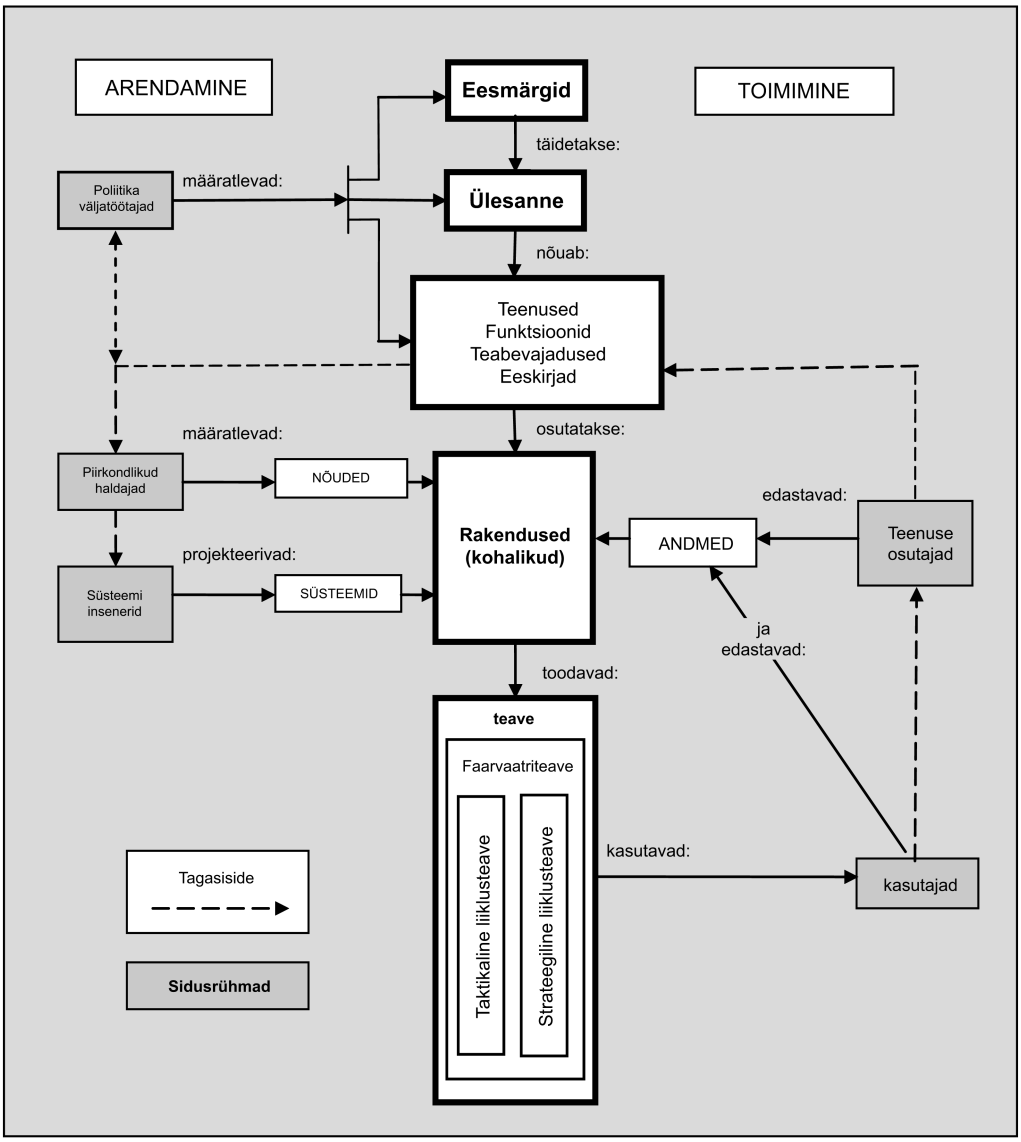
e) laevade liikumistee kindlakstegemise ja jälgimise süsteemiga, nagu sisevee-AIS, millel on asukohaandmete vastuvõtja (GNSS/Galileo) ja visualiseerimiseks sisevee-ECDISit kasutav raadiotransiiver.

4. JÕETEABETEENUSTE ÜLESEHITUS

4.1. **Üldsätted**

Temaatilise koostöövõrgu WATERMAN (1. peatüki jaotis 6) eesmärk jõeteabeteenuste ülesehituse väljatöötamisel oli poliitika *eesmärkide* lahtikirjutamine konkreetseteks *projektirakendusteks*. Jõeteabeteenuste ülesehitus tuleks kujundada sel viisil, et selle rakendused oleksid tõhusad, laiendatavad ja neid oleks võimalik kasutada koostoimes teiste jõeteabeteenuste rakendustega või teiste transpordiliikide rakendustega. Areng jõeteabeteenuste ülesehituses peaks looma jõeteabeteenuste rakenduste integreeritud keskkonna, et suureneks rakenduste tulemuslikkus, kasulikkus ja tõhusus.

Jõeteabeteenuseid saab arendada ja ümber kujundada vastavalt joonisel 4.1 kujutatule.

Joonis 4.1

Jõeteabeteenuste arendamine ja ümberkujundamine

4.2. **Jõeteabeteenuste sidusrühmad**

Jõeteabeteenuseid viivad ellu ja hoiavad käigus sidusrühmad. Järgnevalt on loetletud neist kõige olulisemad.

4.2.1. *Poliitika väljatöötajad*

Poliitika väljatöötajate soov on jõeteabeteenuste abil lahendada (või vähendada) liiklus- ja transpordiprobleeme. Osa poliitika väljatöötajatest on ametiasutused, kes vastutavad veeteede ohutuse eest. Teised poliitika väljatöötajad, nt laevaomanike ühingud, soovivad transpordi- ja logistikateabeteenuste osutamist lastivedajatele ja terminaliettevõtjatele. Igal poliitika väljatöötajate rühmal on eri poliitilised eesmärgid, ülesanded ja arusaamad nende eesmärkide saavutamiseks vajalikest teenustest. Kui teenused on välja valitud, tuleks kindlaks määrata nende teenuste osutamiseks vajalikud funktsioonid ja teabevajadused koos kaasnevate piirangute ja koosmõjudega.

4.2.2. *Piirkondlikud haldajad*

Piirkondlikud haldajad juhivad jõeteabeteenuste rakendusi, nt pädeva asutuse veeteehaldajad, liikluskorraldusega tegelevad ettevõtjad, otsingu- ja päästetööteenistuste juhid, laevaomanikud ja lastivedajad. Nad määratlevad rakendustele esitatavad nõuded üksikasjalikumate ja täpsemate teenuste ja funktsioonide kirjeldustega, pidades silmas kohalikke iseärasusi või masinate kasutamise aspekte.

4.2.3. *Süsteemi insenerid*

Süsteemi insenerid valmistavad süsteemi tehnilised kirjeldused ning integreerivad riist- ja tarkvara komponendid süsteemi koostisosadesse. Jõeteabeteenuste ja laevaliiklusteenuste tarnijad, süsteemi koostajad ja telekommunikatsioonioperaatorid ühendavad süsteemi koostisosad tervikuks, mis võimaldab osutada jõeteabeteenuseid.

4.2.4. *Teenuseosutajad*

Teenuseosutajad pakuvad jõeteabeteenuseid ja hoolitsevad nende toimimise eest, arendades, hoides käigus ja korraldades jõeteabeteenuste rakendusi. Nad juhivad iseseisvaid rakendusi ja varustavad vajadusel omaenda või jõeteabeteenuste kasutajate rakendusi peamiste sisendandmetega.

4.2.5. *Jõeteabeteenuste kasutajad*

Jõeteabeteenuste kasutajad kuuluvad mitmesse erinevasse rühma: kiprid, jõeteabeteenuste osutajad, lüüside ja sildade käitajad, veeteeasutused, terminaliettevõtjad, hädaabiteenuste osutajad õnnetuskeskustes, laevastikujuhid, lastivedajad, kaubasaatjad, kaubasaajad, kaubaveomaaklerid ja ekspediitorid.

4.3. **Jõeteabeteenuste eesmärgid**

Eesmärk on kavatsuse kirjeldus. Eesmärki võib nimetada ka sihiks või püüdluseks. Jõeteabeteenustel on kolm peamist eesmärki.

1) Transport peaks olema *ohutu*. Selleks tuleks:

   — vähendada vigastusjuhtumeid,

   — vähendada surmajuhtumeid,

   — vähendada vahejuhtumeid teekonnal.

2) Transport peaks olema *tõhus*. Selleks tuleks:

   — suurendada veeteede läbilaskevõimet või tegelikku potentsiaali,

   — suurendada laevade kandevõimet (pikkus, laius, süvis ja kõrgus),

   — vähendada reisiaega,

   — vähendada jõeteabeteenuste kasutajate töökoormust,

   — vähendada veokulusid,

   — vähendada kütusetarbimist,

   — pakkuda tõhusat ja säästlikku ühendust kõikide transpordiliikide vahel,

   — pakkuda tõhusaid sadamaid ja terminale.

3) Transport peaks olema *keskkonnasõbralik*. Selleks tuleks:

   — vähendada keskkonnaohtu,

   — vähendada õnnetusjuhtumite, ebaseadusliku tegevuse või tavapärase käitamise tagajärjel tekkivaid saasteainete heitmeid ja lekkeid.

Neid eesmärke tuleks täita, pidades seejuures silmas, et jõeteabeteenuseid osutataks usaldusväärselt, kulutõhusal ja seadusega kooskõlas oleval viisil.

4.4. **Jõeteabeteenuste ülesanded**

Jõeteabeteenused toetavad siseveelaevanduses mitmeid haldusfunktsioone. Need ülesanded on seotud püstitatud eesmärkidega (4. peatüki jaotis 3) ja neid teostatakse kolmes eri valdkonnas:

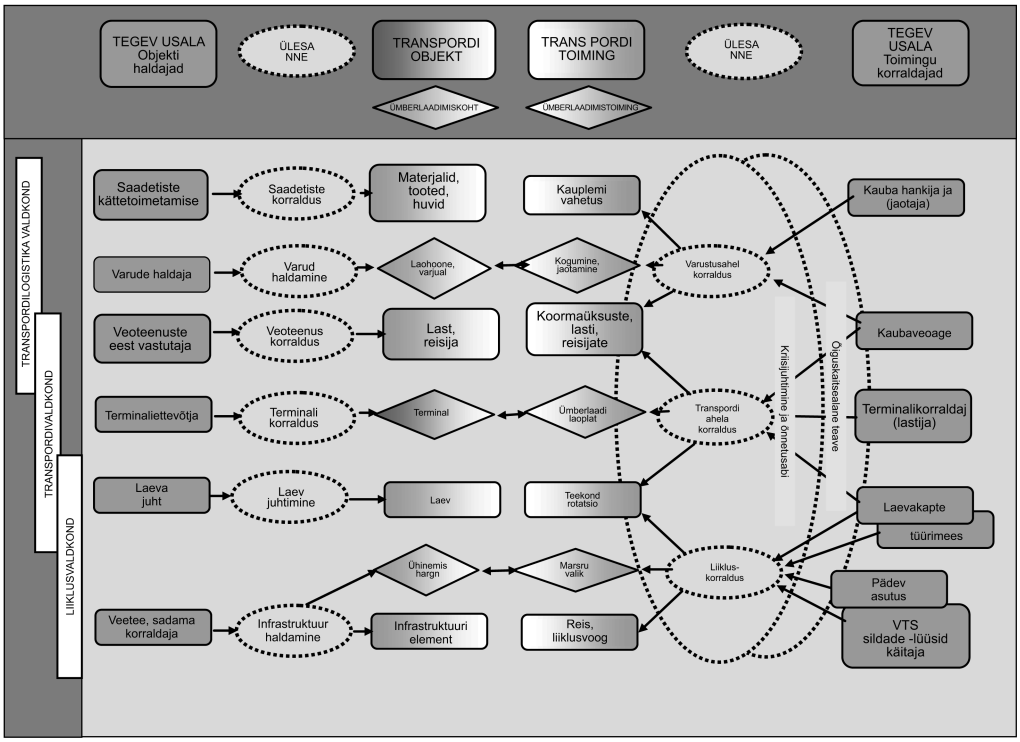
— *transpordilogistika* valdkonnas, kus vedude algatajad teevad koostööd vedude korraldajatega, nt kaubasaatjad, kaubasaajad, lastisaatjad, kaubaveomaaklerid ja ekspediitorid, laevaomanikud,

— *transpordi* valdkonnas, kus vedude korraldajad teevad koostööd vedude teostajatega, nt laevaomanikud, terminaliettevõtjad, kliendid,

— *liikluse* valdkonnas, kus vedude teostajad, nt laevakaptenid ja meresõitjad, teevad koostööd osapooltega, kes tegelevad laevaliikluse korraldamisega, nt laevaliikluse korraldaja, pädevad asutused.

Neid ülesandeid täidavad oma alal tegutsevad eri osalised, kes puutuvad seega kokku *transpordi objektidega* ning *veotoimingutega*. Üks osaleja võib tegutseda ühes või ka samal ajal mitmes valdkonnas. Osalejate tegevused põimuvad *ümberlaadimiskohtades* ja *ümberlaadimistoimingu* käigus. Joonis 4.4.a annab ülevaate kõikidest liikluse, vedude ja transpordilogistikaga seotud asjakohastest tegevusaladest sisevee laevanduses (ning samuti nendega seotud sidusrühmadest). Joonisel 4.4.a kujutatud ülesandeid nimetatakse ka *ühisteks ülesanneteks*, pidades silmas seda, et asjakohaste tegevusalade üksikud ülesanded peavad olema üksteisega kooskõlas, mis tagatakse vastastikku teabe jagamise, läbirääkimiste pidamise või mõnel juhul juhiste saatmise kaudu. Käesolev ülevaade on jõeteabeteenuste määratlemise aluseks (Allikas: COMPRIS: jõeteabeteenuste ülesehitus, näidis).

Joonis 4.4.a

Joonis 4.4.a

Tegevusvaldkonnad, tegevusalad ja haldusülesanded siseveelaevanduses

Haldusülesanded võimaldavad tuletada järgmisi eesmärkidele suunatud jõeteabeteenuseid, mille puhul üks teenus võib täita üht või mitut haldusülesannet (tabel 4.4.b):

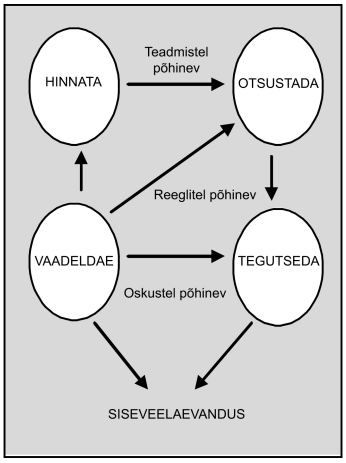
Tabel 4.4.b

Jõeteabeteenuste kujunemine

Eesmärgid (peatükk 4.3)	Haldusülesanded (joonis 4.4 a)		Jõeteabeteenused (tabel 4.5)
Tõhusus	Transport **objektiga** seotud	Saadetiste korraldus	ITL lastikorraldus (5.d)
		Ladude haldamine	
		Veoteenuste korraldus	ITL väljaspool jõeteabeteenuste reguleerimisala
		Terminalikorraldus	ITL terminalikorraldus (5.c)
		Laevastikukorraldus	ITL lasti- ja laevastikukorraldus (5.d)
Ohutus, keskkonnasõbralikkus, tõhusus		Infrastruktuuri haldamine	Faarvaatriteabeteenused (1)
			Statistika (7)
			Laevateetasud ja sadamamaksud (8)
Tõhusus	Transport **toiminguga** seotud	Turustusahela juhtimine Transpordiahela korraldus	ITL lasti- ja laevastikukorraldus (5.d)
			ITL veokorraldus (5.b)
			ITL ühendvedude sadama- ja terminalikorraldus (5.c)
			ITL reisi kavandamine (5.a)
Ohutus, tõhusus	Liiklus **protsessiga** seotud	Liikluskorraldus	Liiklusteave (2)
			Liikluskorraldus (3)
Ohutus, keskkonnasõbralikkus, tõhusus	**Kõik** objektid ja toimingud	Kriisijuhtimine ja õnnetusabi	Õnnetusabi (4)
		Õiguskaitse	Õiguskaitsealane teave (6)

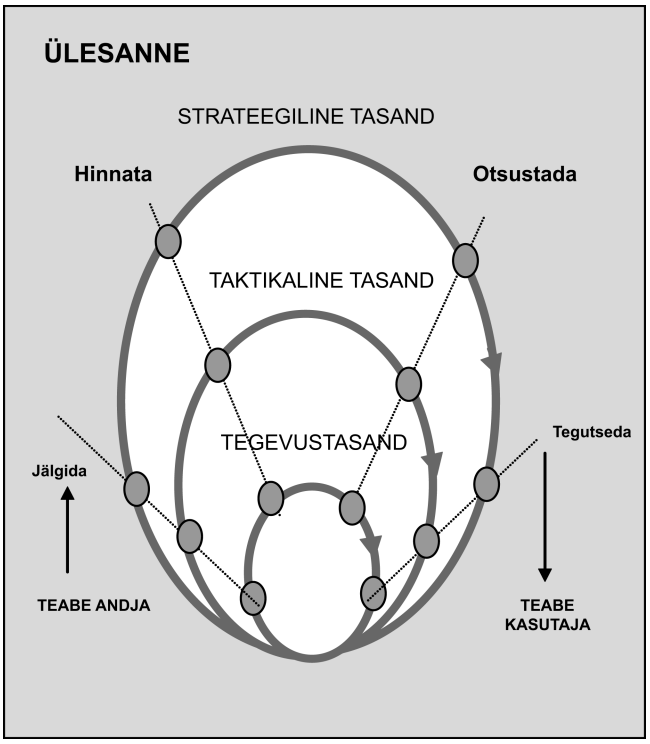
ITL = transpordilogistikaalane teave, () = numeratsioon tabelis 4.5

Osalejad täidavad ülesandeid kõigis jõeteabeteenuste valdkondades tsükliliselt, nagu on kujutatud joonistel 4.4.c ja d. Lisaks sellele võivad ülesanded olla operatiivsel, taktikalisel või strateegilisel tasandil (headeks näideteks on taktikaline ja strateegiline liiklusteabetasand, mis on määratletud 2. peatüki jaotises 11). Kõnealune kontseptsioon võimaldab joonistada iga üksiku ülesande jaoks välja eri osaliste tegevustega *andmete töötlustsükli*. Jõeteabeteenused saavad toetada kõiki andmete töötlustsükli etappe, mis aitab osalisi tähelepanekutes, hinnangutes, otsustes ja toimingutes. Andmete töötlustsüklit võib kasutada jõeteabeteenuste (peatükk 4.5) ja nende funktsioonide (peatükk 4.6) määratlemiseks. Andmete töötlustsükli näidis on esitatud A-liites (COMPRIS: jõeteabeteenuste ülesehitus, teabe ülesehitus).

Joonis 4.4.c

Andmete töötlustsükli elemendid

Joonis 4.4.d

Andmete töötlustsükkel

4.5. **Jõeteabeteenused**

Teenusega luuakse ja kasutatakse teavet. See toetab kasutajat tegevuse tulemuslikkuse suurendamisel. Teenused arendatakse välja arendusprojektide ja -algatuste abil, mille käivitavad sidusrühmad või tehnoloogiline areng. Kasutajale on teenused eesmärkide saavutamise vahenditeks. Üht või mitut teenust kasutades on võimalik ülesande täitmist kiirendada.

Peatükis 4.4 määratletud jõeteabeteenused on ümber grupeeritud ja jagatud vastavalt tabelile 4.5.

Tabel 4.5

JÕETEABETEENUS

Peamiselt liiklusega seotud

1. **Faarvaatriteabeteenus (FIS)**

   a) Visuaalsed

   b) Radiotelefonside teenus

   c) Internetiteenus

   d) Elektrooniliste navigatsioonikaartide

2. **Liiklusteave (TI)**

   a) Taktikaline liiklusteave (TTI)

   b) Strateegiline liiklusteave (STI)

3. **Liikluskorraldus (TM)**

   a) Kohalik liikluskorraldus (laevaliiklusteenused – VTS)

   b) Navigatsioonitugi (NS)

   c) Lüüside ja sildade käitamine (LBM)

4. **Õnnetusabi (CAS)**

Peamiselt transpordiga seotud

5. **Transordilogistika-/veokorraldusteave (ITL)**

a) Reisi kavandamine

b) Veokorraldus (TPM)

c) Ühendvedude sadama- ja terminalikorraldus

d) Lasti- ja laevastikukorraldus (CFM)

6. **Õiguskaitsealane teave (ILE)**

7. **Statistika (ST)**

8. **Laevateetasud ja sadamamaksud (CHD)**

Tabelis 4.5 kasutatakse lühendeid üksnes seose loomiseks tabeliga 4.6.

4.6. **Jõeteabeteenuste funktsioonid ja teabevajadus RIS**

Jõeteabeteenuste ülesannet võib mõista kui teatava teenuse toetamist. Jõeteabeteenuste funktsionaalne liigendamine võimaldab sobitada teabe pakkumise kasutaja nõudlusega. Tabel 4.6 näitab seoseid teenuste (peatükk 4.5), funktsioonide (peatükk 4.6), kasutajate (peatükk 4.2.5) ja teabetasemete vahel (peatükk 2.11). Ühtlasi näitab see, et sama ülesanne teenib paljudel juhtudel mitmete veotoimingus osalejate huve. Tabel 4.6 on kõigile näitlikuks juhiseks ja võib olla lugejale abiks oma nimekirja tegemisel.

Tabel 4.6

Jõeteabeteenuste funktsionaalne liigendamine

Nr	Jõeteabeteenused *Jõeteabeteenuste allteenused* Jõeteabeteenuste funktsioon	Teabetasand	Kasutaja							
			Laevakapten	Laevaliiklusteenuste korraldaja	Liiuside/sildade käitaja	Veeteede asutus	Terminalikorraldaja	Õnnetuskeskus	Laevastikujuht	Lastivedaja
FIS	**Faarvaatriteabeteenused**									
	Teabe andmine:									
FIS.1	Navigatsiooniala geograafilised parameetrid ja nende ajakohastamine	FIS	X	X	X	X		X	X	X
FIS.2	Navigatsiooniabi ja liiklusmärgid	FIS	X	X	X	X		X		
FIS.3	Veesügavusjooned navigatsioonikanalis	FIS	X	X	X	X	X	X		X
FIS.4	Pikaajalised takistused faarvaatril	FIS	X	X	X	X		X	X	X
FIS.5	Värske meteoroloogiline teave	FIS	X	X		X		X		
FIS.6	Ajutised takistused faarvaatril	FIS	X	X		X		X		X
FIS.7	Jooksvad ja prognoositavad veetasemenäidud mõõturitel	FIS	X	X		X		X	X	X
FIS.8	Jõgede, kanalite, lüüside ja sildade seisukord jõeteabeteenuste piirkonnas	FIS	X	X	X	X		X		X

Nr	Jõeteabeteenused *Jõeteabeteenuste allteenused* Jõeteabeteenuste funktsioon	Teabetasand	Kasutaja							
			Laevakapten	Laevaliiklusteenuste korraldaja	Lüüside/sildade käitaja	Veeteede asutus	Terminalikorraldaja	Õnnetuskeskus	Laevastikujuht	Lastivedaja
FIS.9	Üleujutused ja jääoludest tingitud piirangud	FIS	X	X	X	X		X	X	X
FIS.10	Häired navigatsiooniseadmetes	FIS	X	X		X				
FIS 11	Lühiajalised muutused lüüside ja sildade toimimisaegades	FIS	X	X	X	X				X
FIS 12	Lühiajalised muutused navigatsiooniseadmetes	FIS	X	X		X				
FIS.13	Tavapärased lüüside ja sildade toimimisajad	FIS	X	X	X	X		X	X	X
FIS.14	Veeteede, sildade ja lüüside füüsilised piirangud	FIS	X	X	X	X		X	X	X
FIS.15	Navigatsioonialased reeglid ja eeskirjad	FIS	X	X	X	X		X	X	
FIS.16	Veeteede infrastruktuuritasude määrad	FIS	X			X			X	X
FIS.17	Lõbusõidu navigeerimise eeskirjad ja soovitused	FIS	(X)			X		X		
TI	**Liiklusteave**									
TTI	*Taktikaline liiklusteave (lühemaks ajaks)*									
TTI.1	Oma laeva asukohast teatamine	TTI	X		X					
TTI.2	Teiste laevade asukohast teatamine	TTI	X	X						
STI	*Strateegiline liiklusteave (keskmine ja pikaajaline)*									
STI.1	Faarvaatriteabe esitamine (=FIS)	FIS	X			X		X	X	
STI.2	Laevade asukohtadest teatamine laiemas ümbruskonnas	STI	X		X	X		X		
STI.3	Liiklusolukorra keskmine ja pikaajaline hindamine	STI	X			X				
STI.4	Laeva parameetritest teatamine	STI	X		X	X	X	X		X
STI.5	Lasti omadustest teatamine	STI	X		X	X	X	X		X
STI.6	Kavandatud sihtkohast teatamine	STI	X	X	X	X	X	X	X	X
STI.7	Teabe esitamine vahejuhtumite ja õnnetuste kohta halduspiirkonnas	STI	X	X		X		X		
STI.8	Liiklusvoo korraldamine ja reguleerimine	STI	X	X		X				
TM	**Liikluskorraldus**									
VTS	*Laevaliiklusteenused (kohalikud)*									
VTS.1	Laeva asukohtadest teatamine laiemas ulatuses	TTI		X						
VTS.2	Möödumiste ja manöövrite seire	TTI		X						
VTS.3	Liiklusolukorra lühiajaline hindamine	TTI		X						
VTS.4	Liiklusvoo korraldamine ja reguleerimine jõeteabeteenuste piirkonnas	TTI		X						
NS	*Navigatsioonitugi*									
NS.1	Teave lootsidele (navigatsioonitugi)	TTI	X	X						

Nr	Jõeteabeteenused *Jõeteabeteenuste allteenused* Jõeteabeteenuste funktsioon	Teabetasand	Kasutaja							
			Laevakapten	Laevaliiklusteenuste korraldaja	Lüüside/sildade käitaja	Veeteede asutus	Terminalikorraldaja	Õnnetuskeskus	Laevastikujuht	Lastivedaja
NS.2	Teave puksiiridele (navigatsioonitugi)	STI	X							
NS.2	Teave punkerlaevadele, õlireostust koguvatele laevadele, laevaseadmeid tootvatele firmadele (laevatugiteenus)	STI	X						X	
LBM	*Lüüside ja sildade töö juhtimine*									
LBM.1	*Lüüside ja sildade käitamine*									
LBM.1.1	Lüüside ja sildade toimimise hetkeolukorrast teatamine	TTI	X		X					
LBM.1.2	Lüüsitöö ja sillatöö lühiajalisest kavandamisest teatamine (laevade eeldatavad saabumisajad ja nõutavad saabumisajad, ootekohad, lüüside ja sildade asukohad)	TTI	X	X	X					
LBM.2	*Lüüsitöö ja sillatöö kavandamine*									
LBM.2.1	Saabuvate laevade eeldatavatest saabumise aegadest teatamine	STI			X					
LBM.2.2	Teabe andmine lüüside ja sildade keskmise ja pika tähtajaga toimimiskavast	STI			X	X				
LBM.2.3	Laevade keskmise ja pika tähtajaga nõutavatest saabumisaegadest teatamine	STI	X		X					
CAS	**Õnnetusabi**									
CAS.1	Teave vahejuhtumitest liikluses	TTI	X			X		X		
CAS.2	Liiklusolukorra hinnang kriisiolukorra ajal	TTI				X		X		
CAS.3	Patrull-laevade abi kooskõlastamine	TTI		X		X		X		
CAS.4	Õnnetuse võimalike mõjude hindamine keskkonnale, inimestele ja liiklusele	TTI				X		X		
CAS.5	Teabe esitamine patrull-laevadele, politseikaatritele, tuletõrjelaevadele	TTI				X		X		
CAS.6	Otsingu- ja päästetööde algatamine ja kooskõlastamine	TTI	X			X		X		
CAS.7	Liikluse, keskkonna ja inimeste kaitseks meetmete võtmine	TTI				X		X		
ITL	**Transpordilogistikaalane ja veokorraldusteave**									
VP	*Reisi kavandamine*									
VP.1	Teabe andmine sihtsadama, lasti liigi ja nõutava saabumisaja kohta sihtsadamasse	STI	X						X	X
VP.2	Faarvaatrivõrgu kohta teabe andmine ja selle erinevas ulatuses esitamine	STI	X						X	X
VP.3	Lüüside ja sildade lahtiolekuaegade ja üldiste ooteaegade esitamine	STI	X						X	X
VP.4	Pikaajalise ilmaprognoosi esitamine	STI	X						X	X
VP.5	Lühi- ja pikaajaliste prognooside esitamine veetaseme kohta	STI	x						X	X
VP.6	Teabe esitamine marsruudi omaduste kohta, mis sisaldab nõutavaid saabumisaegu, eeldatavaid saabumisaegu ja eeldatavaid lähteaegu vahepeatustest	STI	X						X	X
VP.7	Reisiandmeid mõjutava teabe esitamine	STI	X							

Nr	Jõeteabeteenused *Jõeteabeteenuste allteenused* Jõeteabeteenuste funktsioon	Teabetasand	Kasutaja							
			Laevakapten	Laevaliiklusteenuste korraldaja	Lüüside/sildade käitaja	Veeteede asutus	Terminalikorraldaja	Õnnetuskeskus	Laevastikujuht	Lastivedaja
TPM	*Veokorraldus*									
TPM.1	Laevade eeldatavatest saabumisaegadest teatamine	STI	X	Laevavarustajate organisatsioon Punkerlaevade organisatsioon Laevaremondi organisatsioon						X
TPM.2	Laevade reisiplaanidest teatamine	STI	X							X
TPM.3	Teabe andmine vabade lastimiskohtade kohta	STI	X							X
TPM.4	Lepinguliste vedude ja terminalide toimimise seire		Kaubaveomaaklerid Veoteenuste kvaliteedi eest vastutajad							
TPM.5	Erakorraliste transpordi usaldusväärsust ohustavate olukordade (streigid, veetaseme langus) seire									
TPM.6	Veo- ja terminalitoimingute sobitamine kokkulepitud teenindustasemetega									
TPM.7	Muudatuste kindlaksmääramine reisi planeerimise meetodites									
PTM	*Ühendvedude sadama- ja terminalikorraldus*									
PTM.1	*Terminali või sadama tegelikust seisukorrast teatamine*									
PTM.1.1	Lastimist ja lossimist ootavatest laevadest teatamine	TTI					X			X
PTM.1.2	Terminalitoimingute hetkeolukorrast teatamine	TTI					X			X
PTM.1.3	Laevade nõutavad saabumisajad, ootekohad, asukohad	TTI	X				X			X
PTM.2	*Sadama- või terminaliplaneerimine*									
PTM.2.1	Saabuvate laevade eeldatavad saabumisajad	STI					X			
PTM.2.2	Terminalitoimingute keskmise ja pika tähtajaga kava	STI					X			
PTM.2.3	Laevade nõutavate saabumisaegade keskmised ja pikad tähtajad	STI	X				X			
CFM	*Lasti- ja laevastikukorraldus*									
CFM.1	Teave laevastike ja nende veoomaduste kohta	STI							X	X
CFM.2	Teave veetava lasti kohta	STI							X	X
ILE	**Õiguskaitsealane teave**									
ILE.1	Piiriülene haldamine (sisserändetalitus, toll)					X				
ILE.2	Vastavus liiklusohutuse nõuetele					X				
ILE.3	Vastavus keskkonnanõuetele					X				
ST	**Statistika**					X				
ST.1	Laevade ja lasti transiit laevatee teatavates kohtades (lüüsid)					X				
CHD	**Laevateetasud ja sadamamaksud**		X		X	X				X

4.7. **Jõeteabeteenuste rakendused**

Jõeteabeteenuste rakendused on süsteemide konkreetsete nõuetega piirkondlikud või eriotstarbelised, kohalikud, funktsionaalsed, toimingule suunatud kasutused. *Jõeteabeteenuste rakendus* – jõeteabeteenuste osutamine selleks ettenähtud süsteemide kaudu. Üks rakendus võib teenuse osutamiseks kasutada üht või mitut süsteemi.

4.8. **Jõeteabeteenuste süsteemid**

Jõeteabeteenuste jaoks on välja arendatud suur hulk tehnilisi süsteeme, millest enamikku kasutatakse rohkem kui ühe teenuse, funktsiooni või rakenduse puhul (tabel 4.8):

Tabel 4.8

Teenuste ja süsteemide suhe

SÜSTEEM	TEENUS													
		Liiklusteave		Liikluskorraldus				Transpordilogistikaalane teave						
	Faarvaatriteave	Taktikaline	Strateegiline	Laevaliiklusteenused	Navigatsioonitugi	Liiuside ja sildade käitamine	Õnnetusabi	Reisi planeerimine	Veokorraldus	Ühendvedude sadama- ja terminalikorraldus	Laevastiku- ja lastikorraldus	Õiguskaitsealane teave	Statistika	Laevateetasud ja sadamamaksud
Visuaalsed navigatsiooniseadmed	x													
Radarit peegeldavad navigatsiooniseadmed	x			x										
Valgussignaalid	x			x		x								
Mobiiltelefonid (kõne ja andmed)	x				x	x	x	x	x	x	x	x		x
GNSS/Galileo laeva positsioneerimiseks		x	x				x	x	x	x				
VHF raadio	x	x	x	x	x	x	x	x		x		x		
Internet	x				x		x	x	x	x	x			x
Laevaradar	x	x					x							
Kaldaradar		x		x		x	x							
Kaldal asuvad valvekaamerad		x		x		x								
Elektrooniline navigatsioonikaart	x	x		x		x	x	x						
Laeva liikumistee kindlakstegemise ja jälgimise süsteem		x	x	x		x	x	x	x	x	x	x		x
Laevast teatamise süsteem			x				x	x	x	x	x	x	x	x

5. SOOVITUSED ÜKSIKTEENUSTEKS

Kuna tehnoloogia muutub kiiresti, on selles peatükis asetatud rõhk teenustele kui tehnoloogiast sõltuvatele süsteemidele.

5.1. **Faarvaatriteabeteenus**

5.1.1. *Üldsätted*

1) Tavapärased vahendid faarvaatriteabeteenuste osutamiseks on näiteks visuaalsed navigatsiooniseadmed, kipritele ettenähtud paberkandjal teated, raadioülekanded ja lüüside püsitelefon. GSM mobiilside avas kõne- ja andmeside jaoks uusi võimalusi, kuid ei ole siiski igas kohas ja igal ajal kättesaadav. Veeteede jaoks spetsiaalselt kohandatud faarvaatriteabeteenuseid on võimalik osutada:

   a) siseveeteede raadiotelefonsideteenuste abil,

   b) Interneti kaudu,

   c) elektroonilise navigatsioonikaartide teenuse abil (nt sisevee-ECDIS koos elektrooniliste navigatsioonikaartidega).

   Käesolev peatükk käsitleb neid kolme faarvaatriteabeteenuste kategooriat. Nende käsitlus lähtub peamiselt hetkeolukorrast, kuigi näiteks kipritele ettenähtud teateid on tulevikus võimalik edastada ka elektroonilise navigatsioonikaartide teenuse abil.

2) Faarvaatriteabe liigid on loetletud tabelis 4.6.

3) Faarvaatriteave hõlmab nii püsiteavet ja muutuvteavet kui ka kiireloomulist teavet faarvaatri kohta. Püsiteave ja muutuvteave tuleks edastada plaanipäraselt. Kiireloomuline teave vajab sageli ajakohastamist ja/või tuleks edastada reaalajas, nt kõnet edastava VHF-raadiosaatja või elektroonilise andmevahetuse, Interneti, WAPi abil.

4) Ohutusega seotud faarvaatriteabe peaks edastama pädev asutus.

5) Faarvaatriteavet rahvusvahelise jõepiirkonna kohta peaks levitama üks kindel keskus, mis saab andmeid asjakohastelt pädevatelt asutustelt.

6) Pädev asutus peaks kinnitama ohutusega seotud esitatud andmed.

7) Väärtusi tuleks anda ainult nii, et osutatakse ka nende täpsusastmele.

8) Faarvaatriteabeteenuseid tuleks osutada heakskiidetud sidevahendeid kasutades, nt teated kipritele Interneti teel või VHF kaudu ja nii palju kui võimalik spetsiaalselt kliendi vajadustele kohandatult.

9) Selleks et võimaldada radari abil navigeerimist halva nähtavuse korral, tuleks faarvaater varustada radarit peegeldavate märkidega poidel ja majakatel ning sillavaiade ees olevate radarimärkidega. Faarvaatri radarnavigatsiooni jaoks varustamine on *radarit peegeldavate navigatsiooniseadmete* infrastruktuuri ülesanne. Kõnealune ülesanne on jõeteabeteenustega seotud, kuid mitte selle osa. Seetõttu käesolevates jõeteabeteenuste suunistes sellele tähelepanu ei pöörata.

5.1.2. *Raadiotelefonsideteenused siseveeteedel*

1) Raadiotelefonsideteenused siseveeteedel võimaldavad eriotstarbelise raadioside sisseseadmist, kasutades kokkulepitud kanaleid ja toimimismenetlust (teenuse kategooriad). Raadiotelefonsideteenused hõlmavad viit teenusekategooriat:

   a) laevadevaheline side,

   b) navigatsiooniteave,

   c) laeva ja sadamaasutuste side,

   d) pardaside,

   e) erakorrespondents (mittekohustuslik teenus).

Jõeteabeteenustele on nendest viiest kategooriast olulised ainult esimesed kolm. Raadiotelefonsideteenused võimaldavad kiprite, veeteeasutuste ja sadamaasutuste vahel otsest ja kiiret sidepidamist. Kõige paremini sobib see kiireloomulise teabe edastamiseks reaalajas.

2) Raadiotelefonsideteenused põhinevad järgmistel reeglitel ja eeskirjadel:

a) Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu (ITU) raadioeeskirjad (ülemaailmsed);

b) piirkondlik kokkulepe raadiotelefonsideteenuste kohta siseveeteedel (Basel, 06.04.2000);

c) ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni siseveelaevanduses kasutatav raadioside standarditud sõnastik (ÜRO Euroopa Majanduskomisjon nr 35, 1997);

d) siseriiklikud siseveeteede navigatsioonireeglid.

3) Laevadevahelise side, navigatsiooniteabe ning laeva ja sadamaasutuste vahelise side teenusekategooriates peaks olema teadete edastamine seotud üksnes inimeste ohutuse ja laevade liikumise ja ohutusega.

4) Navigatsiooniteabe (kaldajaam ja laev) teenusekategoorias soovitatakse suuliselt edastatavat faarvaatriteavet rakendada:

a) kiireloomulise teabe puhul, mida tuleb sageli ajakohastada ja reaalajas edastada;

b) muutuvteabe puhul, mida tuleb edastada kord päevas.

5) Kõnet edastava raadio teel edasiantav kiireloomuline ja muutuvteave võib käsitleda näiteks:

a) ajutisi takistusi faarvaatril, navigatsiooniseadmete häired;

b) lühiajalisi lüüsitöö ja sillatöö aegade muutusi;

c) üleujutustest ja jääoludest põhjustatud navigatsioonipiiranguid;

d) jooksvaid ja prognoositavaid veetasemenäite mõõturitel.

6) Navigatsiooniteabe VHF tugijaamade leviala peaks jõeteabeteenuste piirkonna täielikult katma.

7) Navigatsiooniteabeteenuste kategoorias võib edastada kõigile kasutajatele ettenähtud teavet, nagu:

a) plaanipärased teated veeteede seisundi kohta, sealhulgas teated veetaseme mõõdikunäitude kohta kindlatel kellaaegadel;

b) kiireloomulised teated eriolukordades, nt õnnetustele järgnevad ümberkorraldused liikluses.

8) Jõeteabeteenuste keskuse operaator peaks saama nõudmisel vastata kiprite esitatud konkreetsetele küsimustele ja nende teateid vastu võtta.

5.1.3. *Internetiteenus*

1) Internetiteenus soovitatakse sisse seada järgmiste faarvaatriteabe liikide puhul:

a) muutuv navigatsiooniteave veeteede seisukorra kohta, mida ei tule edastada tihedamini kui kord päevas;

b) muutuv hüdrograafiline teave, nagu tegelikud veetasemed, veetaseme prognoosid, navigatsioonikanali sügavused (võimaluse korral), prognoosid ning teated jääolude ja üleujutuste kohta;

c) püsiteave, nt veetee füüsilised piirangud, lüüside ja sildade tavapärased toimimisajad, navigatsioonialased reeglid ja eeskirjad.

Eespool esitatud teave edastatakse kipritele ettenähtud teadete ja Va või kõrgema klassi veeteede sisevee-ECDISi abil.

2) Kipritele ettenähtud teadete jaoks tuleks kasutada standardsõnastikku, et võimaldada lihtsat või automaatset teistesse keeltesse tõlkimist.

3) Selleks et hõlbustada andmetele ligipääsu, on muutuvteave tiheda ja/või laiaulatusliku veeteede võrgu kohta organiseeritud interaktiivsetesse andmebaasidesse (*sisuhaldussüsteem*).

4) Kipritele ettenähtud teateid võib lisaks Internetis esitamisele saata ka:

a) tellitava elektronpostiteenuse kaudu pardal või büroodes asuvatesse arvutitesse;

b) tellitava SMS-teenuse kujul mobiiltelefoni;

c) WAP lehekülgedena mobiiltelefoni.

5) Selleks et kipritel marsruudi kavandamist hõlbustada, võib kasutaja nõudmisel kogu vajaliku faarvaatriteabe teekonna kohta lähtesadamast sihtsadamasse esitada ühel leheküljel.

6) Teated kipritele Interneti või andmevahetuse teel tuleks asutuste vahel saata kokkulepitud formaadis, et võimaldada automaatset tõlget teistesse keeltesse.

7) Tuleb täita kipritele ettenähtud teadete tehniliste kirjelduste nõudeid, mis on määratletud jõeteabeteenuste direktiivis.

5.1.4. *Elektrooniliste navigatsioonikaartide teenus (sisevee-ECDIS)*

1) Elektroonilised navigatsioonikaardid (ENC) faarvaatriteabe esitamise vahenditena peavad täitma sisevee-ECDISi tehniliste kirjelduste nõudeid, mis on määratletud jõeteabeteenuste direktiivis.

2) Sisevee-ECDISis kasutatav kaarditeave peaks olema värskeim teave.

3) Kui elektroonilisi navigatsioonikaarte kavatsetakse kasutada sisevee-ECDISi navigatsioonirežiimis, tuleks neile lisada vähemalt ohutuse seisukohast olulised geograafilised objektid. Ohutuse seisukohast olulist teavet elektroonilistel navigatsioonikaartidel peaks kontrollima pädev asutus.

4) Elektroonilistele navigatsioonikaartidele soovitatakse lisada kõik sisevee-ECDISi tehniliste kirjelduste objektikataloogi geograafilised objektid.

5) Elektroonilistele navigatsioonikaartidele soovitatakse lisada veesügavused (sügavusjooned). Veesügavused võivad olla seotud varem kindlaks määratud või tegeliku veetasemega.

5.2. **Liiklusteabeteenus**

5.2.1. *Üldsätted*

Liiklusolukorda käsitlevat teavet võib anda kahel viisil (peatükk 2.11):

a) *taktikalise* liiklusteabena (TTI), kasutades radarit ja võimaluse korral laeva liikumistee kindlakstegemise ja jälgimise süsteemi, nagu sisevee-AIS, elektrooniliste navigatsioonikaartide alusel;

b) *strateegilise* liiklusteabena (STI), kasutades elektroonilist laevadest teatamise süsteemi (nt andmebaas andmetega laeva ja lasti kohta, teated VHF raadiotelefoni või muu mobiilsidevahendi abil – kõne ja andmed).

5.2.2. *Taktikaline liiklusteave (TTI)*

1) Laevad tuleks varustada radariga, et halva nähtavuse korral jälgida kõiki teisi kipri lähemas navigeerimisümbruses olevaid laevu.

2) Pardal asuvat taktikalist liikluspilti (peatükk 2.11 lõige 2) tuleks laiendada vähemalt radariteabe ja võimaluse korral sisevee-AISi abil saadud laevateabe kuvamisega elektroonilisel navigatsioonikaardil.

3) Integreeritud ekraan peaks vastama sisevee-ECDISi tehniliste kirjelduste navigatsioonirežiimi nõuetele, nagu on määratletud jõeteabeteenuste direktiivis.

4) Sisevee-ECDISi navigatsioonirežiimis tuleks laeva asukoht võtta pideva töörežiimiga positsioneerimissüsteemist, mille täpsus vastab ohutu navigatsiooni nõuetele.

5) Laevade liikumistee kindlakstegemiseks ja jälgimiseks ettenähtud tehniliste süsteemide (nagu sisevee-AIS) kasutamisel ümbruskonnas paiknevate laevade avastamise täiendava positsiooniandurina tuleks täita niisuguste süsteemide tehniliste kirjelduste nõudeid, nagu on määratletud jõeteabeteenuste direktiivis. Laevateave tuleks identifitseerida taktikalisel liikluspildil, samuti peaks olema kättesaadav muu lisateave laevade kohta.

6) Taktikalist liiklusteavet kaldajaamades kasutatakse ka kohalikus liikluskorralduses, nt laevaliiklusteenuste keskused (peatükk 5.3.1).

5.2.3. *Strateegiline liiklusteave (STI)*

1) Strateegiline liiklusteave (peatükk 2.11 lõige 3) tuleks kindlaks määrata sellisel juhul, kui jõeteabeteenuste piirkonnas läheb keskmise ja pikema tähtajaga otsuste tegemiseks vaja laevaliiklusolukorra pidevat jälgimist, nt hädaolukordade juhtimiseks üleujutuse korral ja jääoludes.

2) Strateegiline liiklusteave on abiks järgmistele teenustele:

   a) lüüside ja sildade töö juhtimine – eeldatavate saabumisaegade ja nõutavate saabumisaegade arvutamine;

   b) reisi kavandamine;

   c) õnnetusabi – andmed laeva ja lasti kohta;

   d) terminalikorraldus – eeldatavate saabumisaegade ja nõutavate saabumisaegade arvutamine.

3) Pädev asutus peaks strateegilise teabe jaoks sisse seadma *laevadest teatamise süsteemi*, nt ühenduses jõeteabeteenuste keskusega. Süsteemi ülesandeks on esitatud andmete kogumine, kontrollimine ja levitamine.

4) Strateegilist liiklusteavet tuleks anda nõudmisel jõeteabeteenuste kasutajatele (peatükk 2.10) (peatükk 5.5 punkt 7), arvestades sealjuures privaatsuse reegleid.

5) Andmed laeva ja lasti kohta tuleks koguda andmebaasi. Andmebaasi võib kanda saadud:

   a) suulised teated mobiiltelefoni teel;

   b) suulised teated VHF raadiotelefoni teel (peatükk 5.1.2 punkt 6);

   c) elektroonilised teated, esialgsete teadete puhul – laeva nimi ja last – pardal oleva arvuti, nt BICS rakendus ja mobiilsideseadmete, nt mobiiltelefoniandmed või kaldajaamas asuvate arvutite ja püsisideliinide kaudu;

   d) teated laeva *liikumise* kohta – laeva asukoht ja eeldatav saabumisaeg – laeva liikumistee kindlakstegemise ja jälgimise, nt sisevee-AIS, süsteemi abil.

6) Siseveelaevade teadete puhul tuleks täita elektroonilise laevadest teatamise tehniliste kirjelduste nõudeid, nagu on määratletud jõeteabeteenuste direktiivis.

7) Tabelis 5.2.3 on näitena esitatud võimalikud andmete rühmad erinevate teenuste kohta, nagu lüüside ja sildade töö juhtimine, õnnetusabi ja terminalikorraldus.

Tabel 5.2.3

Andmestik laevast teatamiseks (näidis)

Koosseisus olevate laevade püsiandmed	
Liik	MV
Nimi	Arcona
Laeva ametlik number (merelaevadel IMO number)	4,620,004

Pikkus	110 m
Laius	11,40 m
Muutuvandmed	
Meeskonnaliikmete arv pardal	3
Asukoht (veetee ja km)	Emmerich, km 857,0
Sõidusuund	suunal ülesvoolu
Laevade arv koosseisus	2
Koosseisu pikkus	187 m
Koosseisu laius	11,40
Süvis	3,20 m
Järgmine teatamiskoht (lüüs/sild, terminal)	Lüüs Meiderich
Eeldatav teatamiskohta saabumise aeg täpsusega	17:30 ± 0:30
Iga mittetäieliku lasti kohta	
Lasti liik	Keemiatoode
Lasti ühtlustatud süsteemikood	310 210
Lastimiskoht (ÜRO asukohakood)	Rotterdam
Sihtkoht (ÜRO asukohakood)	Dortmund
Lasti kogus (tonnides)	2,800
Üksnes ohtliku lasti puhul	
Lasti nimetus	Naatriumnitrit
Lasti kood	ADN, ADNR
Klass	5.1
Pakkeüksuse kood	III
ÜRO kood (võimaluse korral)	1,500
Siniste koonuste ja tulede arv	1

8) Strateegilist liikluspilti kaldajaamas võib piirata spetsiaalset tüüpi laevadega, nt eriti suured laevad, ohtliku lastiga laevad, eriveosed ja eri puksiirikombinatsioonid.

9) Naaberasutuste vahel tuleks sisse seada andmevahetus. Jõeteabeteenuste direktiivi reguleerimisalasse kuuluvate liikmesriikide naaberasutuste vahel peaks toimuma elektrooniline andmevahetus. Muudel juhtudel ja sõltuvalt laevade arvust tuleks seda teha telefoni, faksi, elektronposti või elektroonilise andmevahetuse teel.

5.3. **Liikluskorraldus**

5.3.1. *Kohalik liikluskorraldus (laevaliiklusteenused)*

1) Viidatakse IALA sisevee laevaliiklusteenuste suunistele (peatükk 1, punkt 3 a).

2) Rasketes kohalikes oludes laevajuhtimise ohutuse ning ümbritseva inimasustuse ja infrastruktuuri kaitseks laevaliiklusega kaasnevate potentsiaalsete hädaohtude eest tuleks kohaliku liikluse korraldamiseks taktikalise liikluspildi abil kaldajaamas (peatükk 2.11) luua laevaliiklusteenuste keskus. Selle põhirõhk on liikluse korraldamisel. Rasketeks kohalikeks oludeks võivad olla:

a) kitsas faarvaater ja/või madalikud,

b) kitsad käänakud,

c) kitsad ja/või arvukad sillad,

d) kiire vool ja/või ristuvad hoovused,

e) liikluspiirangutega faarvaater, nt ühesuunaline liiklus,

f) veeteede ühinemiskoht,

g) suur liiklustihedus.

3) Taktikalise liikluspildi (TTI) saamiseks kogutakse kaldapõhise radari ja laeva liikumistee kindlakstegemise ja jälgimise süsteemi teave ning kuvatakse see laevateave sisevee-ECDISil, lähtuvalt sisevee ECDISi ja laeva liikumistee kindlakstegemise ja jälgimise süsteemide tehnilistest kirjeldustest, nagu on määratletud jõeteabeteenuste direktiivis. Pika jõekäänaku ja tiheda liikluse korral saab taktikalist liikluspilti võimendada sihtmärgi järgimise abil.

5.3.2. *Navigatsioonitugi*

Navigatsioonitugi on üldnimetus mõningate siseveelaevandust abistavate teenuste kohta.

Navigatsioonituge ohtlike laevaliiklusolukordade ärahoidmiseks pardal või eriolukordades ka kaldal osutavad liikluse valdkonnas (vt peatükk 4.4) lootsid. *Navigatsioonituge* ohutuks navigeerimiseks ja sildumiseks osutavad puksiirid või paadimehed.

Transpordivaldkonnas on *laevade tugiteenused* nt punkerlaevade, õlireostust koguvatele laevade, laevaseadmeid tootvate firmade ja remonditöökodade poolt kiprile osutatavad teenused.

5.3.3. *Lüüside ja sildade korraldamine*

1) Jõeteabeteenustel tuleks liiklusvoogu optimeerida:

a) lüüside ja sildade juhtimiskeskuse toetamisega nende toimimistsükli kavandamiseks lühikese tähtajaga otsuste tegemisel elektroonilise lüüsipäeviku esitamise, andmebaasi ja ooteaegade registreerimise kaudu;

b) lüüside ja sildade juhtimiskeskuse toetamisega keskmise tähtajaga otsuste tegemisel andmevahetuse kaudu naabruses asuvate lüüside ja sildadega;

c) kiprite toetamisega ooteaegade edastamise kaudu;

d) lüüsitsüklite optimeerimisega lüüsiahela jaoks eeldatavate ja nõutavate saabumisaegade väljaarvutamise ja kipritele nõutavate saabumisaegade edastamisega.

2) Lüüsitöö ja sillatöö kavandamisel võib olla abiks laeva liikumistee kindlakstegemise ja jälgimise süsteem koos andmebaasi ja asjakohaste sidevahenditega, nt VHF, GSM – kõne ja andmed (peatükk 5.2.3).

5.4. **Õnnetusabi**

1) Õnnetusabi puhul registreeritakse jõeteabeteenuste keskuses teekonna alguses laeva ja selle transpordiandmed ning ajakohastatakse neid andmeid reisi jooksul. Õnnetusjuhtumi korral annab jõeteabeteenuste keskus andmed viivitamatult hädaabiteenistustele.

2) Riski hindamisest (tabel 6.4 nr B.2.a) sõltuvalt võib õnnetusabiteenistus registreerida ainult kindlat tüüpi laevu ja koosseise (peatükk 5.2.3 punkt 8) või kõiki laevu.

3) Nõutavate andmete (tabel 5.2.3) esitamine peaks olema kipri ülesanne.

4) Tuleks sisse seada andmebaasi ja asjakohaste sidevahenditega varustatud laevadest teatamise süsteem (vt peatükk 5.2.3).

5) Laeva asukoht ja sõidusuund tuleks teatada:

a) kui sisenetakse jõeteabeteenuste keskuse piirkonda või sellest lahkudes;

b) jõeteabeteenuste piirkonna sees kindlaksmääratud teatamiskohtades;

c) reisi ajal andmete muutumise korral;

d) enne ja pärast teatud kestusega ajavahemikust pikemaid peatusi.

5.5. **Transpordilogistika alane ja veokorraldusteave**

1) Jõeteabeteenuste logistikarakendused hõlmavad:

a) reisi kavandamist,

b) veokorraldust,

c) ühendvedude sadama- ja terminalikorraldust,

d) lasti- ja laevastikukorraldust.

2) *Reisi kavandamine* on kipri ja laevaomaniku ülesanne. Reisi kavandamine hõlmab nii laeva lastimise ja süvise kui eeldatavate saabumisaegade ning võimaliku reisi kestel lastimise ja lossimise kavandamist. Jõeteabeteenustel tuleks reisi kavandamist toetada:

a) faarvaatriteabeteenuste abil (peatükk 5.1),

b) strateegilise liiklusteabe abil (peatükk 5.2.3),

c) lüüside ja sildade korraldamise abil (peatükk 5.3.3).

3) *Veokorraldus* – navigatsiooni reguleerimisalast välja jääva transpordiahela korraldamine, millega tegelevad kaubaveomaaklerid ja veoteenuste kvaliteedi eest vastutajad. Selle eesmärgiks on:

a) lepingu sõlminud laevastikujuhtide ja kiprite ning terminaliettevõtjate tegevuse üldine kontrollimine;

b) lepinguliste vedude teostamise kontrollimine;

c) erakorraliste, transpordi usaldusväärsust ohustavate olukordade seire;

d) vedude vormistamine (üleandmine ja arveldamine).

4) Pädevad asutused peaksid oma teabesüsteemid kavandama sel viisil, et avalik-õiguslike ja eraõiguslike osapoolte vahel saaks toimuda andmevahetus. Kasutatakse standardeid ja tehnilisi kirjeldusi vastavalt peatüki 1 punktidele 3 e – 3 j.

5) Logistikarakenduste puhul peaks sidepidamine ja teabevahetus jõeteabeteenuste avalik-õiguslike ja eraõiguslike osapoolte vahel toimuma vastavalt jõeteabeteenuste puhul kokku lepitud menetlustele ja tehnilistele kirjeldustele.

6) Pädevad asutused peaksid võimaluste piires jätma piisavalt ruumi logistilistele rakendustele, nagu:

a) laevu ja terminale käsitleva teabe vahetamine kasutajate ja klientide vahel;

b) laevastikuplaneerimise tugi;

c) ETA/RTA läbirääkimised laevade ja terminalide vahel;

d) laeva liikumistee kindlakstegemine ja jälgimine;

e) elektroonilised turud.

Pädevatel asutustel tuleks rakenduse väljatöötajatele tutvustada kasutuselolevat andmete ülesehitust.

7) Kooskõlas jõeteabeteenuste direktiivi artikliga 9 tuleb tagada andmevahetuse konfidentsiaalsus jõeteabeteenustes. Kui logistikaalast teavet annavad süsteemid, mida juhib pädev asutus, tuleks kõnesoleval asutusel võtta vajalikud meetmed kommertsteabe konfidentsiaalsuse tagamiseks. Konfidentsiaalsete andmete andmisel kolmandatele osalistele tuleb arvestada privaatsuse reeglitega.

5.6. **Õiguskaitsealane teave**

Õiguskaitse tagab, et antud jurisdiktsiooni piires olevad inimesed peavad selle jurisdiktsiooni seadustest kinni. Jõeteabeteenused toetavad siseveelaevanduses õiguskaitset:

a) piiriülene haldamine, nt inimeste liikumist kontrolliv sisserändetalitus, toll;

b) vastavus liiklusohutuse nõuetele;

c) vastavus keskkonnanõuetele.

6. JÕETEABETEENUSTE KAVANDAMINE

6.1. **Üldsätted**

Kooskõlas jõeteabeteenuste direktiivi artikliga 4 võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed jõeteabeteenuste rakendamiseks siseveeteedel, mis kuuluvad kõnesoleva direktiivi artikli 2 lõike 1 reguleerimisalasse. Liikmesriigid võivad direktiivi kohaldada ka nende siseveeteede ja sadamate suhtes, millele artikli 2 lõikes 1 ei viidata.

Asjaomane pädev asutus peaks varustama vajalike eriteadmistega ja korraldama rahastamist, et pakkuda eesmärkide täitmiseks soovitud tehnoloogiataset ja asjatundlikkust.

6.2. **Kohustused**

1) Pädeval asutusel on, niivõrd kui jõeteabeteenused on liiklusega seotud, kohustus jõeteabeteenuseid kavandada, tellida ja nende rahastamist korraldada. Kui olukord nõuab, tuleks pädeval asutusel olemasolevate jõeteabeteenuste reguleerimisala muuta.

2) Kui konkreetse piirkonna puhul ilmutavad kaks või enam valitsust või pädevat asutust jõeteabeteenuste loomiseks ühist huvi, võivad nad otsustada ühiste jõeteabeteenuste arendamise kasuks.

3) Jõeteabeteenuste seire ja soovitud usaldusväärsuse ja kättesaadavuse taseme säilitamise võimalustele tuleks tähelepanu pöörata.

4) Jõeteabeteenuste kavandamise ajal peaks asjaomane pädev asutus:

a) omama jõeteabeteenuste tegevuseks õiguslikku alust ja kindlustama selle, et jõeteabeteenused on kooskõlas siseriiklike ja rahvusvaheliste seadustega;

b) määrama kindlaks jõeteabeteenuste eesmärgid;

c) määrama jõeteabeteenuste ameti;

d) kirjeldama jõeteabeteenuste piirkonda;

e) määrama kindlaks osutatavad teenused ja funktsioonid;

f) määratlema nõuded rakendustele;

g) eraldama jõeteabeteenistustele antud ülesannete täitmiseks vajalikud seadmed;

h) leidma ja välja õpetama piisaval arvul asjatundlikke töötajaid;

i) ühtlustama liiklus- ja veokorralduse nõudmised koostöös lastivedajate, laevaomanike ja sadamaomanikega.

6.3. **Vastutus**

Jõeteabeteenuste suuniste täitmisel on olulise tähtsusega vastutuse element, mida saab otsustada üksnes iga juhtumi puhul eraldi kooskõlas siseriiklike õigusaktidega. Sellest tulenevalt peaks jõeteabeteenuste amet võtma arvesse niisuguse laevaõnnetuse õiguslikke tagajärgi, mille puhul jõeteabeteenuste korraldajad ei täitnud asjatundlikult oma ülesandeid.

6.4. **Kavandamine**

Tabel 6.4 illustreerib etappe, mida järgitakse, kavandades jõeteabeteenuste arendamist ja rakendamist.

Tabel 6.4

Jõeteabeteenuste kavandamiskäik

A. ESIALGNE UURIMINE

1. **Piirkonna praeguse ja tulevase olukorra olukorra kirjeldamine ja analüüs**

a) Hüdrograafilised, hüdroloogilised ja meteoroloogilised tingimused

b) Veeteetingimused

nt veeteedemõõtmed, lüüsid, sillad, faarvaatrid, nähtavus piki faarvaatreid, erilised piirangud (käänakud, kitsad koha d, kitsad ja madalad sillad), navigatsioonimudelid, kitsaskohad, lüüside töötamise ajad

c) Praegune ja tulevane liikluse ja transpordi olukord

reisijate arv, lasti suurus, lasti laad, laevastiku koosseis

d) Õnnetudjuhtumite arv, laad ja mõju, sealhulgas tagajärgede analüüs

e) Õiguslik olukord

ametiasutused, eeskirjad vahejuhtumite ja õnnetuste kohta

f) Piirkondlik korraldus ja organisatsiooniline olukord

nt lüüs ide käitajad, sadama- ja terminaliettevõtted

g) Olemasolevad jõeteabeteenuste süsteemid

nt viivitused

h) Muud probleemid

2. **Eesmärgid** vt peatükk 4.3

3. **Ülesanded** vt peatükk 4.4

4. **Osutatavad teenused ja funktsioonid** vt peatükk 4.5 ja 4.6

5. **Vajaminevad eeskirjad**

6. **Nõuded rakendustele**

7. **Ettepanek edasise menetluskäigu kohta**

B. RAKENDUSTE VÄLJATÖÖTAMINE

1. **Ühe või enama tulevase jõeteabeteenuste rakenduse väljatöötamine**

potentsiaalsete IT süsteemide lühikirjeldus, toimimisnäidis ja eeldatav maksumus

a) Funktsioonipõhine lahendus.

Kohalikest oludest sõltuvad välised ja sisemised funktsioonid

b) Funktsionaalse lahenduse teisendamine tehniliseks lahenduseks (süsteemid)

c) Laevades ja kaldajaamas vajalike seadmete loetelu

2. **Jõeteabeteenuste tulevaste rakenduste hindamine**

a) Riski hindamine, nt riski liigid ja riskide paarikaupa võrdlemine

b) Transpordi tõhusus kulu-tulu analüüsi alusel

laevade ooteaegade vähendamine, suurem usaldusväärsus, lühem reisiaeg, vahejuhtumite, õnnetuste ja hilinemiste maksumus

c) Keskkonnamõju uuring

Linnapiirkonnad ja jõgi, vajaduse korral

3. **Jõeteabeteenuste tulevaste rakenduste organisatsiooniline struktuur**

a) Vastutus seadusandluse ja piirkondlike õigusaktide alusel

b) Pädev asutus töö kavandamiseks ja teostamiseks

c) Jõeteabeteenuste tegevamet

asutus, mis viib ülesande ellu

d) Töötajad

lõpptulemusena täielikult automatiseeritud, koolitusaspektid

6.5. **Koolitus**

Jõeteabeteenuste edukas osutamine sõltub pädevatest ja kogenud töötajatest, kes täidavad jõeteabeteenuste ameti kohustusi. Sobivate töötajate töölevõtmine, väljavalimine ja koolitus on eeltingimuseks kõrgkvalifitseeritud töötajate leidmisel, kes on võimelised kaasa aitama ohutu ja tõhusa laevaliikluse korraldamisel. Selline töötajaskond aitab tagada, et jõeteabeteenustest tulenevate mitmesuguste ülesannete täitmisele pööratakse täit tähelepanu.

7. JÕETEABETEENUSTE JÄRKJÄRGULINE ARENDAMINE

1) Tabelis 7 on esitatud ülevaade jõeteabeteenuste erinevate osade võimalikust järkjärgulisest arendamisest.

2) Väga erinevate parameetrite tõttu ei ole võimalik anda üldiseid soovitusi konkreetsete oludega arvestavate jõeteabeteenuste lahenduste kohta.

Tabel 7

Jõeteabeteenuste erinevate osade võimalik järkjärguline arendamine

(kaldkirjas: testitud, aga rakendamata süsteem)

Teenuse liik		Etapp	Süsteemi konfiguratsioon	Peatükk
1 Faarvaatriteabeteenused	1.1 Suuline side kaldajaam ja laev	1	Kohalik navigatsiooniteave VHF raadiotelefoni abil lüüside ja sildade juures	5.1.2
		2	Keskne navigatsiooniteave VHF süsteemi abil jõeteabeteenuste keskuses	5.1.2
	1.2 Internet	1	Interneti kodulehekülg kipritele mõeldud teadete ja veetasemetega, staatilised leheküljed ilma sisuhaldussüsteemita	5.1.3 (1)
		2	Sama, mis 1, lisaks dünaamilised leheküljed sisuhaldussüsteemiga	5.1.3 (3)
		3	Tellitav elektronpost kipritele mõeldud teadete ja veetasemetega	5.1.3 (4)
		4	Nõudmisel, teekonna kavandamiseks lähtesadamast sihtkohasadamani kogu faarvaatriteabe esitamine ühel veebileheküljel	5.1.3 (5)
	1.3 Elektrooniline navigatsioonikaart	1	Elektrooniline rasterkaart (paberkaardilt skaneeritud)	
		2	Sisevee-ECDIS teaberežiimis	5.1.4 (1)

Teenuse liik		Etapp	Süsteemi konfiguratsioon	Peatükk
2 Liiklusteave	2.1 Taktikaline liiklusteave laeva pardal radari, sisevee-ECDISi ja laeva liikumistee kindlakstegemise ja jälgimise abil	1	Taktikaline liiklusteave radari abil	5.2.2 (1)
		2	Taktikaline liiklusteave ja sisevee-ECDIS navigatsioonirežiimis, üksnes ohutuse seisukohast olulised objektid elektroonilisel navigatsioonikaardil	5.2.2 (2)-(4) 5.1.4 (3)
		3	Sama, mis 2, kõik objektid elektroonilisel navigatsioonikaardil	5.1.4 (4)
		4	Sisevee-ECDIS nagu 3, lisaks veesügavused	5.1.4 (5)
		5	Sisevee-ECDIS nagu 1, lisaks laeva liikumistee kindlakstegemine ja jälgimine	5.2.2 (5)
	2.2 Strateegiline liiklusteave laevadest teatamise süsteemi abil	1	Andmebaas jõeteabeteenuste keskuses, suulised teated mobiiltelefoni teel, andmete käsitsi sisestamine jõeteabeteenuste keskuses	5.2.3 (5a)
		2	Andmebaas jõeteabeteenuste keskuses, suulised teated VHF raadiotelefoni abil, andmete käsitsi sisestamine jõeteabeteenuste keskuses	5.2.3 (5b)
		3	Andmebaas jõeteabeteenuste keskuses, esialgsed teated elektroonilise laevadest teatamise süsteemi abil (andmeside GSM), andmete automaatne sisestamine jõeteabeteenuste keskuses, asukohateated VHF raadiotelefoni abil	5.2.3 (5c)
		4	*Sama, mis 3, lisaks asukohateated ja eeldatavad saabumisajad laeva liikumistee kindlakstegemise ja jälgimise süsteemi kaudu, andmete automaatne sisestamine jõeteabeteenuste keskuses*	5.2.3 (5d)
		5	Andmebaas jõeteabeteenuste keskuses, lisaks elektrooniline andmevahetus jõeteabeteenuste keskuste vahel	5.2.3 (9)
3 Liikluskorraldus	3.1 Laevaliiklusteenused	1	Kaldapõhised radarijaamad, laevaliiklusteenuste keskus, sisevee-ECDIS koos radaripõhise kihiga	5.3.1 (1)
		2	Sama, mis 2, sisevee-ECDIS radaripõhise kihiga ja sihtrajastusega	5.3.1 (3)
		3	Sisevee-ECDIS koos laeva liikumistee kindlakstegemise ja jälgimise teabega	5.3.1 (3)
	3.2 Lüüside ja sildade töö juhtimine	1	Lüüsipäeviku andmebaas, ooteaegade registreerimine, kohalik	5.3.3 (1a)
		2	Sama, mis 1, lisaks andmete vahetamine muude lüüsidega	5.3.3 (1b)
		3	*Sama, mis 2, lisaks ooteaegade kipritele edastamine (reisi kavandamise tugi)*	5.3.3 (1c)
		4	*Lüüsideahela jaoks eeldatavate ja nõutavate saabumisaegade arvutamise abil lüüsitsüklite optimeerimine, kipritele nõutavate saabumisaegade teatavaks tegemine, laeva liikumistee kindlakstegemise ja jälgimise süsteemi abil laevade asukohaandmete sisestamine.*	5.3.3 (1d)
4 Õnnetusabi	4.1 Laevadest teatamise süsteem kindlat tüüpi laevade ja koosseisude jaoks	1 – 5	Süsteemi konfiguratsioon nagu 2.2	5.4
	4.2 Laevadest teatamise süsteem kõigi laevade jaoks	1 – 5	Süsteemi konfiguratsioon nagu 2.2	5.4

Teenuse liik		Etapp	Süsteemi konfiguratsioon	Peatükk
5 Reisi kavandamine	5.1 Faarvaatriteave	1	Süsteemi konfiguratsioon nagu 1.1-1.3	5.5 (2)
	5.2 *Lüüside ja sildade töö juhtimine, nõutavate saabumisaegade ja ooteaegade edastamine*	2	*Süsteemi konfiguratsioon nagu 3.2.4*	

8. JÕETEABETEENUSTE STANDARDIMISKORD

1) Jõeteabeteenuste standardimine on vajalik, sest:

a) siseveelaevandus ületab riigipiirid;

b) siseveelaevanduses tuleks rakendada infotehnoloogia arenguid muudes transpordiliikides, et võimaldada transpordi lõimumist – mitmeliigiline transport maanteel, raudteel ja veeteedel;

c) erinevad jõeteabeteenuste süsteemid annavad täielikku kasu ainult ühtlustatuna;

d) seadmetarnijad ei hakka jõeteabeteenuste jaoks riist- ja tarkvara tootma, enne kui standardid ja tehnilised kirjeldused on koostatud.

2) Jõeteabeteenuseid arendatakse ja korraldatakse järgmiste kokkulepitud standardite ja tehniliste kirjelduste kohaselt:

a) raamistikuna käesolevad jõeteabeteenuste suunised;

b) IALA sisevee laevaliiklusteenuste suunised;

c) sisevee-ECDISi tehnilised kirjeldused;

d) elektroonilise laevadest teatamise tehnilised kirjeldused;

e) kipritele ettenähtud teadete tehnilised kirjeldused;

f) laeva liikumistee kindlakstegemise ja jälgimise tehnilised kirjeldused, nagu sisevee-AISi tehnilised kirjeldused;

g) nõuded sisevee radarile (tulevane ETSI standard);

h) piirkondlik kokkulepe raadiotelefonsideteenuste kohta siseveeteedel.

3) Tehnilised kirjeldused tuleks välja arendada kooskõlas merelaevandusega, et võimaldada segaliiklust suudmelahtedes ja mere-jõekaubandust.

4) Merelaevanduse standardimisega juba seotud rahvusvahelistel organisatsioonidel tuleks paluda arvesse võtta siseveeteede sektoris toimuva standardimise arengusuundi, nagu:

a) IHO, IEC seoses sisevee-ECDISiga,

b) IALA seoses sisevee-VTSiga,

c) PIANC seoses jõeteabeteenustega,

d) ITU, ETSI; IEC, IALA seoses sisevee-AISiga,

e) ITU seoses sisevee-VHFiga,

f) UN/ECE seoses eristandarditega, mida kasutatakse elektroonilises laevadest teatamise süsteemis, nt EDIFACT, UN/LOCODE.

5) Kõnesolevad organisatsioonid tuleks kutsuda osalema ja koostööd tegema tehniliste kirjelduste ja standardite väljatöötamises ja käigushoidmises, nagu see praegu juba toimub.

6) Rahvusvahelistel organitel, nagu ÜRO Euroopa Majanduskomisjon, Reini Navigatsiooni Keskkomisjon, Doonau Komisjon ja muudel sarnastel organitel maailma eri osades, palutakse jõeteabeteenuste direktiivi kohaselt määratletud tehnilised kirjeldused kas vastu võtta või neid soovitada.

7) Riikide valitsustel palutakse kinnitada jõeteabeteenuste direktiivis määratletud tehniliste kirjelduste kohaselt toodetud seadmed.

8) Suurima ühtlustamise saavutamiseks eeldatakse riikide valitsustelt kahe- ja mitmepoolset koostööd.

Liide

Andmete töötlustsükli näidis peatükile 4.4

